

Q-koorts een landelijk probleem

Eva Hartman
Alfons Olde Loohuis

Inhoud

- Inleiding Q-koorts
- Herpen
- Acute Q-koorts
- Chronische Q-koorts
- Q-koorts vermoeidheidsyndroom
- Take home messages

Wat is Q-?

- Infectie v
- Bacterie
- Groot
  - Kle
  - Wi

FIGUUR 6: VERSPREIDING BESMETTE BEDRIJVEN OVER NEDERLAND

FIGUUR 7: VERSPREIDING Q-KOORTSPATIËNTEN OVER NEDERLAND

Bron: Leven met Q-koorts; het dagelijkse gevecht. Stichting Q-support, 2016.

FIGUUR 1: BESMETTINGEN MET Q-KOORTS

Aantal besmettingen 2007 t/m 2014	50.000
Nauwelijks tot geen klachten	30.000
Wel symptomen	20.000
QVS	4000
Chronische Q-koorts	800

74 Patiënten overleden aan Chronische Q-koorts.

Belevenissen in een Brabants dorp

Rob Besselink en Alfons Olde Loohuis
huisartsen in Herpen

rivm

ziekenhuis **Bernhoven**

Hart voor Brabant

Eind mei begin juni 2007

Herpen 18-24 mei 2007

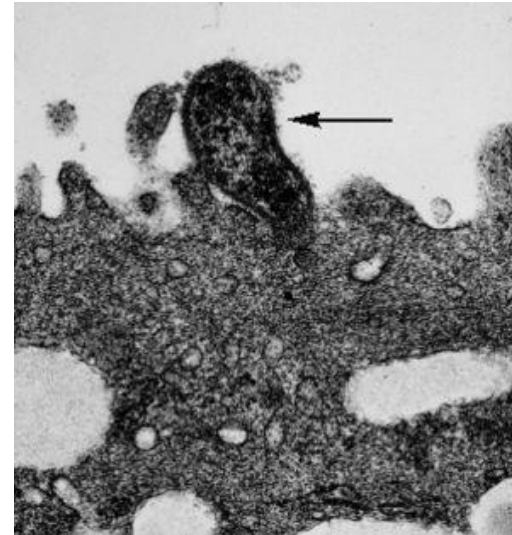
- 9 personen met ernstige griepachtige verschijnselen
- Jonge mensen (21-61 jaar)
- 8 mannen, 1 vrouw
- 2 mensen uit een gezin
- 3 van hen werden opgenomen met het beeld van een longontsteking

---

ggd

ziekenhuis

Na ca. 19 bloedmonsters

- 7 positief voor mycoplasma
- Doorgaan met bloed afnemen
- De aandacht is gewekt, ook van de bacterioloog.

Ondertussen steeds meer ziektegevallen

- Een kleine **honderd** mensen melden zich op ons spreekuur met al of niet vergelijkbare klachten
- Media belangstelling

Bloedonderzoek vervolg

- Relatief weinig mycoplasma
- Is er toch iets anders aan de hand?
- Massahysterie?
- Verder onderzoek op bloedmonsters
- Q-koorts!
- Wat krijgen we nou?

Q-koorts in de praktijk

- RIVM wil een case-control onderzoek doen
- Nog meer mediabelangstelling
- Kamervragen
- Onrust in het dorp
- Nieuwsgierigheid naar de bron
- Communicatie/informatievoorziening

Q-koorts in de praktijk

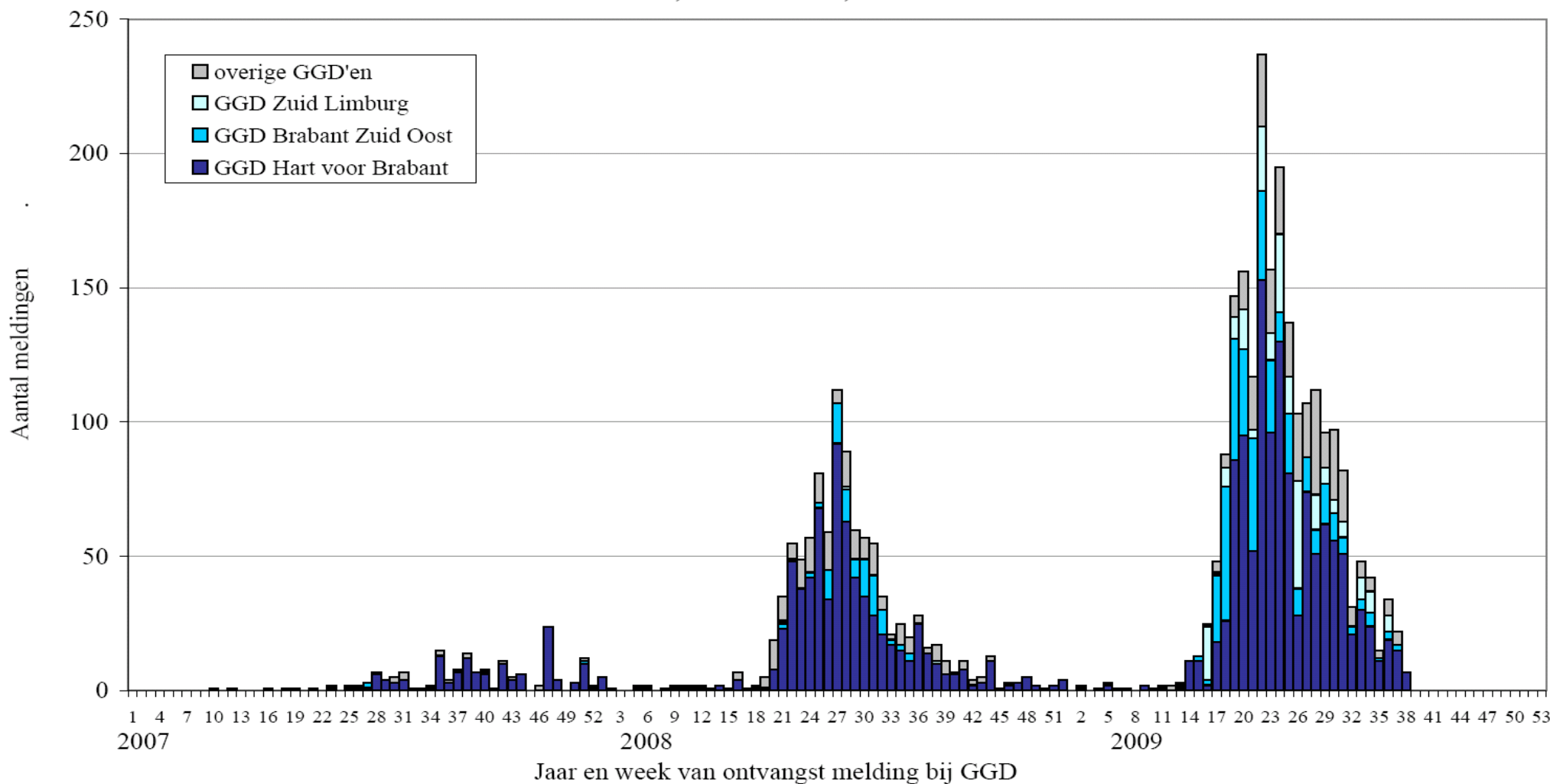
- Niemand weet eigenlijk iets
- En onrust kan niet wachten op uitkomsten wetenschap

- GGD: het is over

Maar het was niet over.

**Aantal gemelde patiënten met Q-koorts naar week van ontvangst melding bij de GGD,
periode 01-01-2007 t/m 16-09-2009.**

2007: N=168, 2008: N=1000, 2009: N=2145

Maar het was niet over.

Q-koorts: Vormen

- Acuut

- Griepachtig, longontsteking, leverontsteking, heftige hoofdpijn, spierpijn, miskraam in zwangerschap

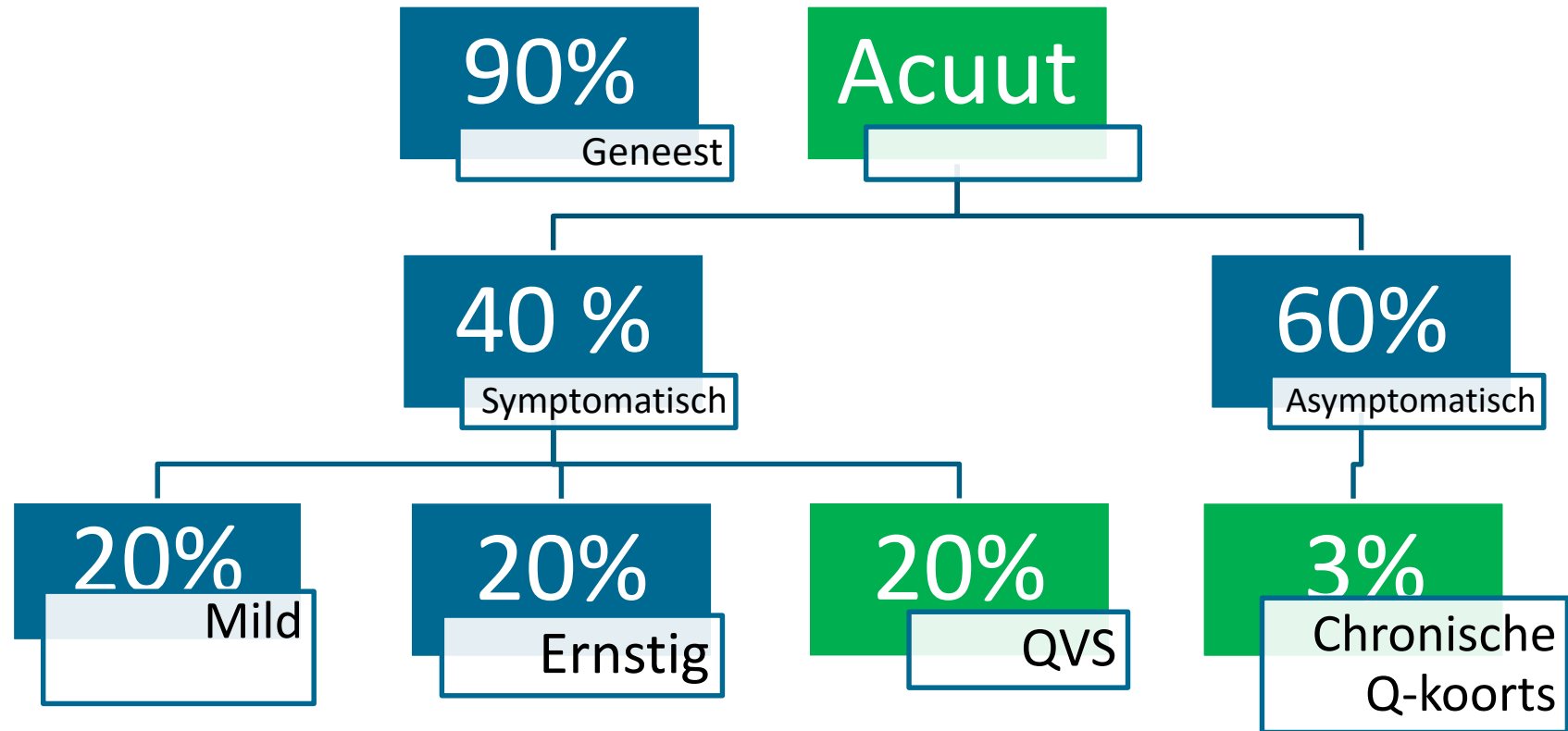
- Chronisch:

- Afvallen, nachtzweeten, vermoeidheid, buikpijn
- Vaatschade, verminderde afweer.
- Endocarditis, vasculitis

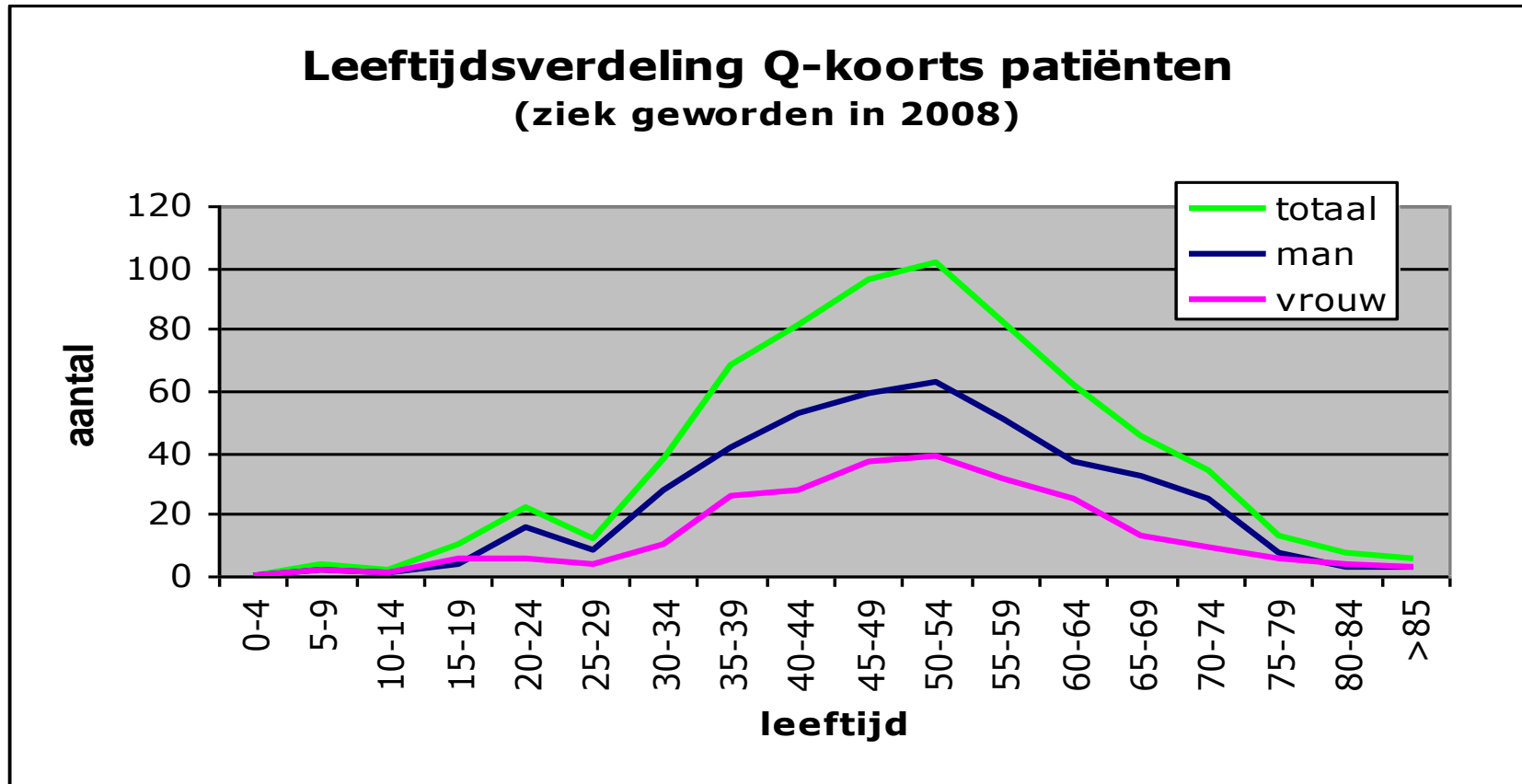
- QVS:

Extreme vermoeidheid, nachtzweeten, gewrichts- en spierpijnen, hoofdpijn, concentratie- en geheugenproblemen, terugkerende verkoudheden, enz....

Vormen

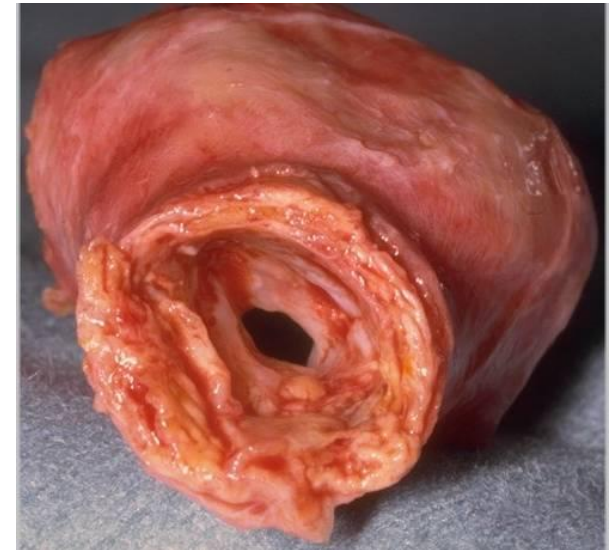

Age distribution cohort 2008:

Chronische Q koorts

- Levensbedreigend
- Levende bacterie
- Jaren behandelen
- Juiste behandeling?

- Moeilijk vast te stellen:
  - Vage klachten, sluipend
  - 1^e infectie vaak niet gemerkt
  - Tot meer dan 10 jaar na 1^e infectie.
  - Onbekendheid bij artsen
  - Goede bloedtest

Vermoeidheid na Q koorts : QVS

- Wat is het nu eigenlijk?
  - Geen bacterie meer aantoonbaar.
  - Overactief immuunsysteem?
- Chronische vermoeidheid +
(nacht)zweeten, pijn op de borst, kortademigheid (bij inspanning),
hoesten, terugkerende verkoudheid, misselijkheid, maag-
darmklachten, vergrote of pijnlijke lymfeklieren, gewrichtspijn,
spierpijn, spiertrekkingen, hoofdpijn, duizeligheid, wazig zien,
lichtintolerantie, geheugenproblemen, concentratieverlies,
slaapproblemen, prikkelbaarheid, libidoverlies,
alcoholintolerantie.

Er is sprake van het Q-koortsvermoeidheids-
syndroom als:

1. de vermoeidheid langer dan zes maanden bestaat;
2. er sprake is geweest van een laboratoriumbevestigde acute Q-koorts;
3. er geen sprake is van chronische Q-koorts; dat wil zeggen recente diagnostiek (< drie maanden) waarbij de IgG fase 1 titer < 1:1024 was (of < 1:512 bij immuungecompromiteerde patiënten of patiënten met een vaatprothese of relevante hartafwijking);
4. er geen somatische of psychiatrische co-morbiditeit is die de moeheid verklaart;
5. er sprake is van vermoeidheid die aanzienlijke beperkingen in het dagelijks functioneren (werk en/of privé) veroorzaakt;
6. de vermoeidheidsklachten niet aanwezig waren vóór de doorgemaakte acute Q-koortsinfectie of sindsdien duidelijk in ernst zijn toegenomen (het zogenaamde 'knikmoment').

Diagnose Q-koorts- vermoeidheids- syndroom (QVS)

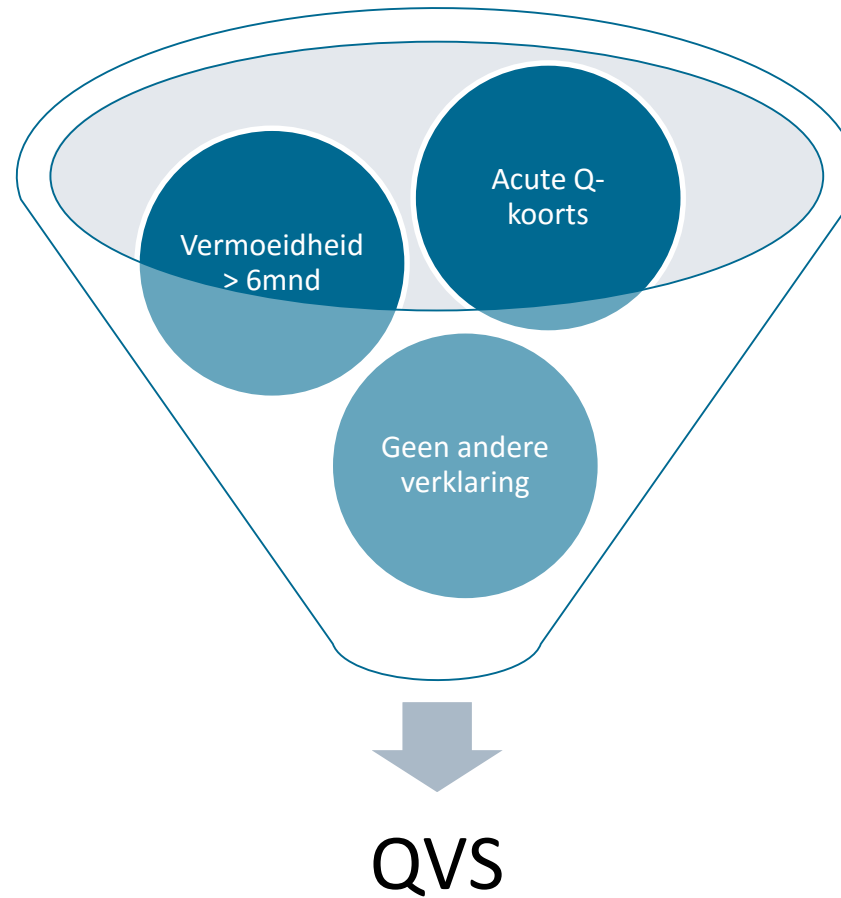
Stroomdiagram vermoeidheid na Q-koorts

Zie ommezijde voor het stroomdiagram vermoeidheid na Q-koorts. Dit stroomdiagram hoort bij de multidisciplinair LCI-richtlijn Q-koortsvermoeidheidssyndroom (QVS). Voor een digitale versie van deze richtlijn of het stroomschema raadpleeg www.rivm.nl/Q-koorts.

maart 2012

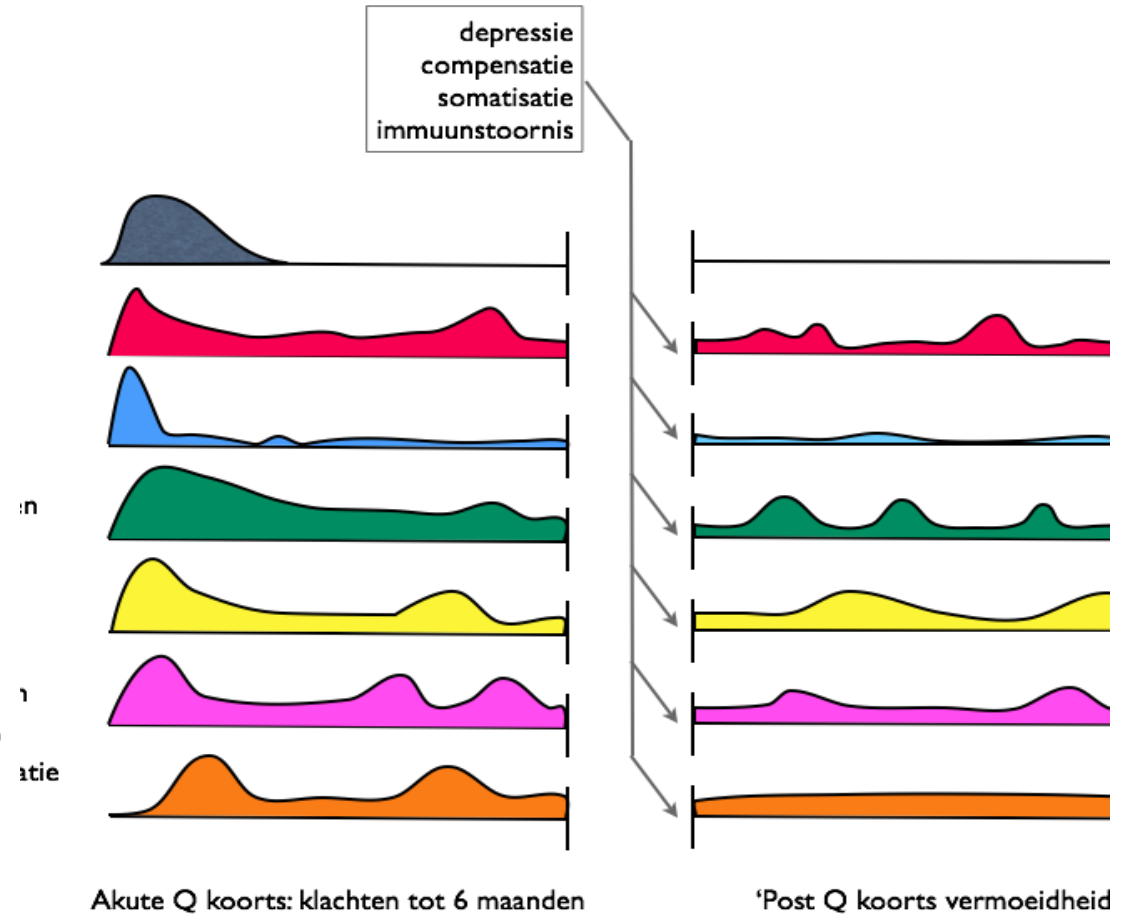

Diagnose QVS

QVS vervolg

- Prognose?
  - 6 mnd → 1 jr → 5jr → 10 jr
- Behandeling?
  - Doel: gericht op omgaan met de klachten. Geen genezing.
  - Cognitieve gedragstherapie. (CGT)
  - Bewegingstherapie.

Chronisch ziek en...

- Niet herkend
- Niet erkend
- Miskend
- Strijd
- Verloren vertrouwen
- Sociaal isolement
- Onduidelijkheid over toekomst

Take home messages

- Q-koorts komt over de hele wereld voor
- 3 of 4 verschillende ziektebeelden
- Miskenning

Dank voor uw aandacht

